

За роки становлення та функціонування кафедри при різних структурних підрозділах ми підготували і випустили 4274 гірничих інженерів у складі:

механічного факультету Львівської політехнічної школи і відкритого при ньому нафтового відділу (1898–1941рр.) – 103 спеціалісти;

нафтового факультету ЛПІ (1949–1964рр.) – 600 спеціалістів;

ІФНГу (1967–1993рр.) – 2596 спеціалістів;

ІФНТУНГу (1994–2005рр.) – 929 спеціалістів і 46 магістрів.

Із випускників кафедри 9 осіб стали докторами наук (Білик С. Ф., Векерик В. І., Жидовцев М. О., Коццулич Я. С., Мислюк М. А., Мочернюк Д. Ю., Навроцький Б. І., Чекалюк Е. Б., Яремійчук Р. С.), а понад 120 – кандидатами наук.

З 2004 року кафедрі надане право здійснювати міжнародну сертифікацію спеціалістів-буровиків за напрямком “Контроль стану свердловини. Запобігання та ліквідація флюїдопроявів”.

Серед відомих та загальноновизнаних спеціалістів галузі в різні часи слід назвати таких випускників як Агапчев М. І., Апанович Ю. О., Байдюк Б. В., Буняк Б. Т., Бялюк Б. О., Вовків Б. Й., Галик В. В., Діак І. В., Дячук В. В., Іванів М. І., Козлов А. В., Кунцяк Я. В., Малярчук Б. М., Мельник М. П., Мельничук А. М., Мрозек Є. Р., Носко С. Я., Прокопець Б. М., Рибчич І. Й., Стасенко В. М., Стефурак Р. І., Тайк Ф. М., Федорук І. М., Шимко Р. Я., Яворський М. М. та багато інших.

Наші випускники працювали й працюють практично у всіх країнах колишнього Союзу, в країнах Європи, Південної Америки, Азії та Африки.

УДК 622.24

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

М. С. Опольський

ДК “Укргазвидобування” НАК “Нафтогаз України”,

вул. Кудрявська, 26/28, м. Київ, 04053,

e-mail: opol@gasdob.com.ua

Рассмотрено состояние подготовки специалистов для нефтегазовой отрасли Украины. Отмечена роль ИФНТУНГ в подготовке и переподготовке инженерных кадров, намечены главные пути интеграции системы подготовки кадров в Украине с европейской.

The state of specialist's preparation for the oil and gas industry of Ukraine has been examined.

The role of IFNTUOG in engineering personnel preparation and re-preparation has been marked. The main ways of the integration of the preparation personnel system in Ukraine with European have been laid down

Нафтогазова галузь України останнім часом переживає період стійкого розвитку. В збільшенні обсягів видобування природного газу головна роль відводиться Дочірній компанії “Укргазвидобування”, адже ми видобуваємо понад 75 відсотків газу на Україні, здійснюємо 80 відсотків пошуково-розвідувального буріння та забезпечуємо 75 відсотків приросту запасів газу в державі.

У складних економічних умовах Дочірня компанія, за шість років свого існування, зуміла подолати занепад галузі, стабілізувати видобуток газу в країні та закласти міцний фундамент збільшення обсягів його видобутку.

Сьогодні Компанія – це велика вертикально інтегрована структура, що здійснює геологорозвідувальні роботи з метою пошуку вуглеводнів, облаштовує і розробляє газові, газоконденсатні та нафтогазоконденсатні родовища, веде підготовку природного газу до транспортування. На власних переробних комплексах переробляє газ і газовий конденсат, виробляє широкий асортимент нафтопродуктів, зокрема і високооктановий бензин, уайт-спірит, скраплений газ та пропелент.

Відповідаючи сучасним вимогам економіки, Компанія продовжує розвиватися, впроваджуючи у виробництво, перш за все, ті проекти та розробки, які спрямовані на пошуки значних за запасами родовищ, на інтенсифікацію видобутку, підвищення коефіцієнту конденсатовіддачі, а у сфері переробки – на збільшення глибини переробки та покращення якості продукції, перетворюючись у потужне підприємство з повним виробничим циклом – від пошуку та розвідки родовищ до переробки та реалізації нафтопродуктів і газу.

Важливою запорукою подальшого розвитку та підвищення конкурентоспроможності Компанії є введення нових потужностей та впровадження новітніх технологій. Тому щороку виділяються кошти на модернізацію виробництва. Загальний обсяг капіталовкладень в 2004 році досяг 1806 млн. гривень.

Відомо, що нарощування обсягів видобутку природного газу можливе лише за рахунок розробки нових родовищ і покладів, для чого необхідно постійно проводити широкомасштабні

сейсморозвідувальні роботи. Сьогодні Компанія виконує 60 відсотків обсягу сейсморозвідувальних робіт у країні, з результаті яких у Дніпровсько-Донецькому нафтогазовому басейні було виділено 6 перспективних об'єктів пошуку з ресурсними запасами 250–300 млрд. куб. метрів. Набрані темпи нарощування обсягів геологорозвідувальних робіт Компанія має намір зберегти і в майбутньому. Це дасть можливість підвищити паливно-енергетичну безпеку країни, а підприємствам Компанії поступово збільшувати обсяги видобутку газу й довести їх у 2010 році до 20 млрд. куб. метрів.

Обсяги розвідувального й експлуатаційного буріння в минулому році були доведені до 275,5 тисяч метрів проходки, закінчено будівництвом 81-шу свердловину та передано замовнику 61-шу свердловину.

На сьогоднішній день Компанія розробляє 127 родовищ газу та нафти. Час експлуатації більшості з них – від 10 до 60 років. Відомо, що високий рівень вилучення запасів призвів до значного зниження пластових і робочих тисків, і, як наслідок, до різкого зниження відборів із родовищ. Починаючи з 1999 року вдалося зупинити подальше зменшення видобутку газу, а починаючи з 2001 року досягти його зростання. Це стало можливим за рахунок оптимізації технологічних процесів експлуатації свердловин та покладів, відкриття та введення в експлуатацію хоч і невеликих за запасами, але нових родовищ, буріння та введення в експлуатацію нових газових свердловин на старих родовищах та збільшення обсягів і ефективності робіт з інтенсифікації видобування газу. Проведення цього комплексу робіт дало можливість збільшити видобуток природного газу з 13,58 млрд. куб. метрів в 2001 році до 14,404 млрд. куб. метрів – в 2004 році. При цьому видобуток газового конденсату склав 684,750 тис. тонн, нафти – 97,828 тис. тонн. Слід відзначити, що Дочірня компанія "Укргазвидобування" вже третій рік забезпечує щорічне збільшення обсягів видобування газу та газового конденсату.

В переробці вуглеводневої сировини Компанія продовжує концентрувати зусилля на нарощенні обсягів виробництва нафтопродуктів та скрапленого газу, збільшенні виходу світлих нафтопродуктів та розширенні асортименту продукції. Загальний обсяг переробки газового конденсату та нафти в минулому році склав 808,9 тис. тонн, виробництво світлих нафтопродуктів досягло 726,4 тис. тонн, скрапленого газу – 183,6 тис. тонн. Внаслідок проведеної в 2004 році глибокої реконструкції Шебелинського ВПГКН, потужності заводу з переробки газового конденсату та нафти збільшилися до 1 млн. тонн на рік, глибина переробки досягла 90 відсотків.

Компанія розпочала випуск нових видів продукції – деетанпропанбутанізованого конденсату, який використовується для виробництва неетильованих автомобільних бензинів та вуглеводневого пропеленту – цінної сировини для косметичної, лакофарбової та хімічної промисловості.

Високу ефективність та рентабельність засвідчило й виробництво власної електроенергії на основі когенераційних установок. Такий підхід до використання енергоресурсів не тільки несе економічну вигоду, але й сприяє охороні навколишнього середовища, оскільки газ тепер не спалюється на смолоскипах. Цей напрямок діяльності Компанія вважає дуже перспективним і в майбутньому має намір задовольняти потребу своїх підприємств в електроенергії власними силами.

Навряд чи Дочірня компанія "Укргазвидобування" досягла б таких успіхів, якби ретельно не підбирала кадри, не створювала умови для професійного росту своїх працівників. Кадровий потенціал Компанії, її досвідчений персонал – це найцінніший ресурс та надійна гарантія виконання всіх виробничих завдань, що стоять перед Компанією.

В Компанії працює 20 410 працівників, у тому числі 1642 керівники різних рівнів (від майстра до генерального директора). Із працюючих 9 487 осіб, або 46 відсотків, мають вищу та середню спеціальну освіту.

Це свідчить про те, що в нашій Компанії сформований надійний кадровий потенціал, який спроможний виконувати поставлені перед нею виробничі завдання. Але поряд з цим сьогодні ще дуже необхідно послідовно та щоденно вести систематичний пошук до впровадження нових форм кадрової роботи й омолодження кадрів.

Компанія "Укргазвидобування" щорічно залучає велику кількість молодих спеціалістів. Понад третину нашого колективу складає молодь до 35 років, для якої питання професійного росту є дуже важливим. У нас створені всі умови, щоб молодий спеціаліст міг знайти своє місце й роботу за покликанням. Роботи для молодих рук, молодих голів, молодого енергії більш ніж достатньо і від якості її виконання залежить стан справ у ДК "Укргазвидобування" та добробут наших працівників.

Сьогодні в ДК "Укргазвидобування" працює 200 молодих спеціалістів останніх 3-х років випуску. Тільки в 2004 році для роботи у філіях Компанії ми запросили 70 молодих фахівців – випускників різних вищих та середньо-спеціальних закладів, у тому числі – 30 випускників Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Робота з молодими спеціалістами, їхнє закріплення на виробництві, використання за фахом завжди перебувають у центрі уваги керівництва Компанії. Дочірня компанія "Укргазвидобування" виконує вимоги щодо умов роботи та соціальних гарантій молодим спеціалістам, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 1996 року № 992 та Положенням про робо-

ту з молодими спеціалістами, затвердженим наказом генерального директора ДК "Укргазвидобування" від 3 травня 1999 року № 135.

Із усіх молодих спеціалістів, які прибули працювати в ДК "Укргазвидобування" протягом 2002–2004 років, випускники ІФНТУНГ становлять 57 відсотків. Але, на жаль, викликає занепокоєння поширення практики між деякими випускниками університету щодо небажання працювати за направленням у Дочірній компанії "Укргазвидобування".

Компанія здійснює послідовні та виважені кроки щодо закріплення молодих спеціалістів на виробництві. Не все вдається зробити відразу, але бажання працювати й переконання в необхідності такої роботи з боку керівництва Компанії є.

Молоді спеціалісти, які прибувають на роботу, в першу чергу забезпечуються житлом. Вони користуються всіма пільгами та компенсаційними виплатами, передбаченими умовами колективного договору, в тому числі винагородою за загальні результати роботи за підсумками року, в якому вони приступили до роботи.

Більшість молодих спеціалістів, як правило, призначаються на інженерні посади, частина з них тимчасово починають працювати робітниками з метою набуття практичного досвіду. Для виявлення потенційних здібностей молодих спеціалістів позитивну роль відіграє їх стажування. Молодим спеціалістам надається можливість проявляти творчу ініціативу, втілювати здобуті знання у виробництво. Багато випускників факультету підвищують свій науковий рівень через аспірантуру кафедр факультету. Кандидатську дисертацію захистив випускник ГНПФ Лазаренко О. Г., працюючи на посаді бурового майстра Полтавського ВБР, що є унікальним прикладом для молодих спеціалістів.

За період з 2000 по 2004 роки були призначені на керівні посади або підвищені на посаді 166 молодих спеціалістів.

Серед випускників газонафтопромислового факультету ІФНТУНГ останніх років випуску в ДК „Укргазвидобування” сьогодні працює багато талановитих фахівців, таких як:

Ільницький Руслан Степанович, начальник Хрестищенського ВБР БУ „Укрбургаз”;

Альошин Дмитро Олексійович, начальник Шебелинського газового промислу ГПУ „Шебелинкагазвидобування”;

Мілашенко Петро Андрійович, начальник Хрестищенського газового промислу;

Вовк Віктор Іванович, начальник Северодонецького промислу;

Хомин Іван Іванович, головний інженер ГПУ „Полтавагазвидобування”;

Городецький Тарас Петрович, начальник Машівського газового промислу;

Сушко Григорій Матвійович, начальник Краснокутського газового промислу;

Іваницький Богдан Михайлович, начальник Комарнівського газового промислу та багато інших.

Практично кожен другий випускник газонафтопромислового факультету – це різного рівня керівники управлінь ДК „Укргазвидобування”.

Не можна сьогодні не згадати попередніх випускників газонафтопромислового факультету, які доклали чимало зусиль для розвитку газової промисловості України й продовжують працювати в ДК „Укргазвидобування”. Це віддані своїй справі люди, великі професіонали, організатори виробництва, керівники високого рівня: Малярчук Б. М., Мельник М. П., Мельник М. М., Кархут С. С., Кулик І. В., Кустовський В. О., Носко О. С., Передерій В. П., Садовський М. І., Яремійчук Я. С., Яворський М. М., Расторгуєв О. М., Кальченко В. І., Шклярський Є. О., Хомин Я. М., Лизак Б. М., Полюк П. С., Козаровський В. П., Хакімов Л. З., Четверіков О. М., Струпов М. М., Рибчич М. Й., Мазур В. П., Сливканич В. С. та багато інших.

Не можна сьогодні не згадати фахівця високого рівня та організатора нафтогазової галузі Рибчича Іллю Йосиповича, який пройшов шлях від помічника бурильника до Генерального директора ДК „Укргазвидобування”.

Слід зазначити, що ми чітко усвідомлюємо, що від сучасного молодого спеціаліста вимагається постійне поглиблення наукових і технічних знань. Керівництво Компанії проводить огляди-конкурси на найкращу науково-технічну та економічну роботу, результати яких підсумовуються на конференціях молодих спеціалістів Компанії. У роботі останньої конференції, яка відбулася в 2003 році в м. Львові взяло участь 145 молодих спеціалістів, які подали на розгляд оргкомітету конференції 117 робіт.

Творчі розробки молодих спеціалістів сприяють їх професійному росту, допомагають стати сучасними інженерами-керівниками нового типу. В жовтні 2005 року ми плануємо провести четверту конференцію молодих спеціалістів ДК "Укргазвидобування" в м. Полтаві та сподіваємося побачити на ній найкращих молодих спеціалістів – випускників газонафтопромислового факультету.

Хочемо зазначити, що майбутнє молодій людині, яка прийшла працювати в Дочірню компанію "Укргазвидобування" багато в чому залежить від неї самої. В Компанії створені всі необхідні умови, при яких кожен молодий спеціаліст може знайти своє місце й роботу за покликанням.

На завершення хочу ще раз відзначити, що особлива роль у підготовці кадрів для нафтогазового комплексу України належить Івано-Франківському національному технічному університету нафти і газу. Саме завдяки зусиллям професорсько-викладацького колективу університету робить-

ся все, щоб газова промисловість та весь нафтогазовий комплекс були не лише основною ланкою паливно-енергетичного комплексу України, а й флагманом усієї української економіки, а ДК „Укргазвидобування” – провідною компанією серед нафтогазових корпорацій нашої держави.

УДК 622.24

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ РІЗНИХ ФАКТОРІВ НА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Л. І. Григорчук, М. М. Осипчук, Б. В. Сверида

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15,
e-mail: math@nung.edu.ua

Статья посвящена результатам изучения факторов, которые влияют на успеваемость студентов. Рассмотрены факторы связанные с посещением занятий, условиями учебы, квалификацией преподавательского состава, подготовленностью студента к учебе, использованием студентом учебной литературы. Мы показали, что исходный уровень знаний имеет решающее влияние на результаты последующей учебы. Увеличение количества пропущенных занятий приводит к снижению показателей учебы.

The Article has been devoted to the results of factors study, that influence on the students progress. Factors concerned with the studies attendance, training conditions, magisterial staff qualification, student study preparation, educational literature using by the student have been examined. We pointed out, that initial knowledge level has a decisive influence on the results of following study. The increase of quantity of the missing studies leads to the decrease of study indices.

Аналіз наукової та методичної літератури і нормативних документів свідчить про те, що соціально-економічні та політичні перетворення у суспільстві вимагають перебудови та подальшого розвитку системи освіти в Україні. Одним із основних завдань цього процесу є вдосконалення структури системи неперервної освіти, ефективного впровадження різних форм і методів навчання, врахування впливу різних факторів на результати навчання студентів у контексті формування майбутнього спеціаліста.

Успішне розв'язання соціально-педагогічних суперечностей при підготовці майбутніх спеціалістів можливе за умови створення сучасної науково обґрунтованої методики навчання студентів.

В запропонованому дослідженні здійснена обробка статистичної інформації щодо виявлення впливу різних факторів на результати навчання студентів. Для дослідження відібрали такі фактори:

- відвідування студентом занять;
- умови навчання в університеті (якість аудиторного фонду);
- кваліфікованість викладацького складу;
- підготовленість студента до навчання в технічному навчальному закладі;
- умови для самостійної роботи студента;
- використання студентом навчальної літератури.

Результатами навчання студента вважалися оцінки, одержані ним на екзаменаційній сесії, тому до розгляду бралися тільки ті навчальні дисципліни, з яких передбачено іспит.

Як показник відвідування студентом занять використаний відсоток пропущених ним навчальних годин щодо кількості всіх аудиторних годин з кожної навчальної дисципліни. Якість аудиторного фонду оцінювалася за кількістю робочих місць у розрахунку на кожного студента на всіх видах занять (лекція, практичне заняття, лабораторна робота). Під кваліфікованістю викладацького складу в роботі вважається займана викладачем посада (професор, доцент, викладач, асистент). Показником підготовленості студента до навчання взяті умови зарахування до університету (держзамовлення, на контрактній основі). Відмінність умов для самостійної роботи студента пов'язується з умовами проживання студента (в сім'ї, на квартирі, в гуртожитку). Ступінь використання студентом навчальної літератури оцінений за відповідями студентів на запитання про використання літератури при підготовці до всіх видів навчальних занять.

В роботі здійснений кореляційний аналіз результатів навчання та розглянутих факторів, дисперсійний та дискримінантний аналізи. Перший пункт присвячено кореляційному аналізу. Тут розглянуті коефіцієнти кореляції та їх рівні значущості для результатів навчання та всіх розглянутих факторів. В другому пункті з допомогою дисперсійного аналізу розглянутий вплив окремих факторів (відвідування занять, кваліфікованість викладачів, умови для самостійної роботи,

